

I.L.R. Punjab and Haryana (1968)1

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੋ

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕੇ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2251.

5 ਅਪ੍ਰੈਲ 1967 ਈ

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXV)-ਐੱਸ. 26(1), 68 ਅਤੇ 69 —ਪੰਜਾਬ ਕੇ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰੂਲਜ਼- ਰੂਲ 23— ਕੇਂਦਰੀ ਆਈਓ-ਓਪੀਏਟਿਵ ਬੈਨ^ਏ ਅਪੀਲ ਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ —ਕੀ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। -ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼-ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ-ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)- ਧਾਰਾ 226 ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ-ਕੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ.

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961 ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਜੋ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਵੀ.

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26(1) ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ ਸੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4.12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲ ਦਾ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਵੇ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ, ਆਦਿ
(ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.)

ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 4.12 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨੋ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ, ਅਨੁਕੂਲ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਸਫਲ ਮੌਕਾ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ।

(ਨੋਟ। —ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਫੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1967 ਦੀ 189 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਏ.ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਨੇ 23 ਅਗਸਤ, 1967 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ—ਸੰਪਾਦਕ) .

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, 8 ਸਤੰਬਰ, 1966 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਮਿਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ, 1966, ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਧਾਰਾ 4.12 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ, ਹੁਕਮ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਨੇਕਰ 'ਬੀ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਬੀ.ਐੱਸ.ਡੀ. ਹਿਲੋਨ, ਇੱਕ ਡੀਵੋਕੇਟ, ਲਈ ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਸ .

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹਨ

ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਸ.ਆਈ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ.ਹਾਵਲਾ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.- ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਾਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 13 ਅਗਸਤ, 1966 ਸੀ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ 1 ਅਗਸਤ, 1966 ਨੂੰ ਭਰੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 21 ਅਗਸਤ, 1966 ਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1968)1

ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੌਥਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ): -

"ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੋਈ

ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ 21 ਅਗਸਤ, 1966 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਏ) ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਛੋਟੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪੇਟੀਓਨਰ ਚੀਫ਼ਸਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ੋਨ ਨੰਬਰ 8 ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ 8 ਸਤੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਨੇ "ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਰੋਲ" ਕਹਿਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 85 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ (x) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ "ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ "ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਚੋਣ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਤੇ ਹਟਾਉਣ, ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮੁਰਤੀਮਾਨ ਹੈ? ਇਹ ਨਿਯਮ 24 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1962. ਨਿਯਮ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ: -

"ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅੰਤਿਕਾ ਸੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਕੇ.ਟੀ

Gurdial Singh v. The Registrar, Co-operative Societies, Punjab, etc.
(Shamsher Bahadur, J.)

ਅੰਤਿਕਾ ਸੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ 3(1) ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ: -

"ਮੈਨੇਜਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ।"

ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਿਕਾ ਸੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਅੰਤਿਕਾ ਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“3.1(ਬੀ) ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਤਹਿਸੀਲ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਉਸ ਤਹਿਸੀਲ (ਜ਼ੋਨ) ਦੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਉਸ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੀ ਉਸ ਤਹਿਸੀਲ ਤੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

4.12 ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।

ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਦੇ ਸਮੇਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 4 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਚੋਥੇ ਉੱਤਰਦਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 4.12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਡੀ

Gurdial Singh v. The Registrar, Co-operative Societies, Punjab, etc.
(Shamsher Bahadur, J.)

24 ਜੂਨ, 1966 ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਜ਼ੋਨ ਨੰਬਰ 8 ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਝੀਵਾਲਾ ਭੰਗਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਸਾਇਟੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਅਤੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੰਝੀਵਾਲਾ ਭੰਗਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਸਹੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਭੰਗੜ ਪੱਤੀ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਭੰਗਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਟਰਲ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੋਟਿਵ ਬੈਂਕ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇਸ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ 15 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। 16 ਸਤੰਬਰ, 1966. ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 20 ਅਕਤੂਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਕੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਉਸ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਹੁਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਜੋ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚੌਥਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਚੌਥਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 68 ਅਤੇ 69 ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਸੋਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 68 ਉਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ

ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 69 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ: -

“ਸਰਕਾਰ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਯੋਗਤਾ...”।

ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26(1) ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ

I.L.R. Punjab and Haryana (1968)1

ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ ਸੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਬੰਧੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4.12 ਤਹਿਤ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਵੇ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ '4.12 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਸਫਲ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਹੁਣ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮਾਡਲ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਕਿ: -

“ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਹਿਸੀਲ-ਵਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ

ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ।”

ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ।

ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੋਸ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਜਿਸ ਚੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

Gurdial Singh v. The Registrar, Co-operative Societies, Punjab, etc.
(Shamsher Bahadur, J.)

ਆਰ.ਐਨ.ਐਸ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਡੀ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਨਰੂਲਾ ਜੇ.ਜੇ.

ਭੀਰੂ ਮੱਲ ਉਰਫ ਭੋਜੂ ਮੱਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰੈਵੇਨਿਊ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, -
ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1967 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 254.

10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1967 ਈ.

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ (1954 ਦਾ XLIV) - ਐੱਸ. 3(2) ਅਤੇ 20— ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ—ਕੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਖਾਲੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ - - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) - ਕਲਾ. 226- ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ—ਕੀ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।